

Культурна сприйнятливість українських біженців – Основні засади:

Перше прибуття:

- Після приїзду дайте їм можливість оправитись від пережитого стресу – можливо, хтось із їхніх родичів залишився в Україні, або втратив житло чи навіть життя. Якщо людина не ініціює розмову про особисті справи, дайте їй можливість побути наодинці і не ставте додаткових питань щодо сім'ї чи ситуації в Україні.
- Для забезпечення приватності – дайте їм можливість замикати кімнату на ключ, особливо вночі. Українців травмовано російським вторгненням, і їм потрібен час, щоб осмислити нові життєві обставини. Також було б розумно залишити в кімнаті різні закуски на перші кілька днів, тому що вони можуть соромитися виходити на кухню (вода, сік, фрукти, злакові батончики).
- Не всі з них володітимуть англійською мовою на достатньому рівні – особливо представники старшого покоління можуть не знати навіть елементарних фраз. Стрес також може ускладнити сприйняття та запам'ятовування інформації або здатність говорити різними мовами. Має сенс записати ключову інформацію, це також допоможе їм із сприйняттям та правильною вимовою. Для людей, які мають справу з біженцями, які не говорять російською чи українською, може бути корисно мати під рукою додаток-перекладач на телефоні з опцією української та російської клавіатур.
- Оскільки вони переїхали в чужу та незнайому країну вимушено і за травмуючих обставин, вони можуть демонструвати високий рівень розгубленості та збентеження. З людьми треба буде поводитися делікатно, і їм потрібно буде пояснювати багато питань, що стосуються життя у Великій Британії, навіть ті, які можуть здатися дуже простими.
- Їм, швидше за все, буде складно орієнтуватися у всіх онлайн-формах, необхідних для отримання допомоги, влаштування дітей до шкіл, постановки на облік у лікаря. В Україні більшість цих послуг, як і раніше, передбачають особисті візити до органів влади, і вони можуть з побоюванням ставитися до розміщення цієї інформації в Інтернеті. Офіційні веб-сайти мають бути надані із зовнішнього джерела, щоб вони знали, що можуть безпечно розміщувати свою інформацію в таких службах.

Регіон та релігія:

- Необхідно також враховувати регіональні питання ідентичності, наприклад, чи прибула людина з маленького чи великого міста, сільської чи міської місцевості. Ці фактори, а також вік, освіта та регіон впливатимуть на їхню здатність адаптуватися та орієнтуватися у житті у Великобританії.
- Ступінь релігійності варіюється в залежності від регіону проживання та типу населеного пункту (місто/село). Рівень релігійності вищий серед сільського населення, особливо багато релігійних обрядів та традицій на заході України. За статистикою 91% населення сповідує християнське віросповідання (православні, греко-католики, протестанти). Однак такий високий відсоток не свідчить про сильну релігійність, половина з тих, хто називає себе віруючими, не відвідують церкву, не моляться, не знають і не дотримуються церковних традицій. Можливо, буде потрібно надати список церков по регіонах і, зокрема, надати контактні дані українських або російськомовних церков.

Основна інформація про послуги у Великій Британії:

- Транспорт: необхідно пояснити докладно щодо функціонування транспортної системи в залежності від регіону, в якому вони проживатимуть, де вони можуть розплачуватися готівкою та/або карткою, а також як вони можуть отримати транспортні картки, варіанти зі знижкою або безкоштовний проїзд. Якщо їм потрібно надати посвідчення особи для будь-якої з цих форм проїзного квитка (наприклад, оyster картки, залізничної картки), добре надати цю інформацію заздалегідь, щоб вони могли відчувати себе захищеними щодо надання своєї особистої інформації.
- Якщо у них є діти – потрібно пояснити, як працює система освіти, як їх можна зареєструвати до школи, коли мають бути літні канікули, як часто діти зазвичай отримують домашнє завдання та як їм виставлятимуть оцінки.
- Хвороба і відвідування лікаря - у Великій Британії парацетамол, спокій і збільшена кількість рідини рекомендуються для лікування більшості застуд і грипу. В Україні багато ліків, що пригнічують симптоми, продаються без рецепту, зокрема антибіотики, і українці можуть бути здивовані, дізнавшись, що їх тут не можна вільно придбати.
- Продукти харчування, аналогічні тим, до яких вони звикли, можна купити у польських магазинах по всій Великій Британії або у спеціальних відділах великих супермаркетів, і їх слід рекомендувати, якщо вони шукають українські продукти.
- Якщо вони приїжджають із домашніми тваринами, важливо пояснити всі вимоги до власників домашніх тварин у Великій Британії.

Домашній комфорт та відмінності:

- Українці, як правило, мають вікна із фіранками та шторами для забезпечення приватності, звикли носити домашнє взуття вдома та розрізняти одяг, який потрібно носити вдома та на вулиці.
- Температура повітря у квартир/будинках – українці звикли до вищої температури в будинку, по можливості, надайте ковдри/грілки/пляшки, на час звикання до нових умов.

- Поясніть, як заощаджувати воду, як користуватися двома кранами. Українці зазвичай фільтрують воду перед тим, як її пити, і не вважають водопровідну воду придатною для пиття — варто зазначити, що пити воду з-під крана тут безпечно.
- Дітей, як правило, цілий рік одягають набагато тепліше, ніж британських дітей, їм потрібно дати час звикнути до місцевого клімату.
- В Україні немає національної системи утилізації, і навряд чи вони знають, як сортувати сміття або де в який день здавати сміття. Це потрібно пояснювати, і для них передбачено сайт, де пояснюються регіональні системи утилізації.
- Якщо вони житимуть у приватному секторі, необхідно пояснити, що комунальні послуги надаються незалежними постачальниками послуг, і що їм, можливо, доведеться порівнювати ціни, щоб знайти найкращу пропозицію.

Міжособистісні відмінності:

- «Світська бесіда» не відіграє ролі в українському спілкуванні — вони можуть не знати, що сказати, коли починається розмова про погоду, або якщо когось запитати, як справи, вони, швидше за все, чесно почнуть розповідати вам про свої справи і самопочуття, не уникаючи делікатних питань, як це роблять люди у Великій Британії, або вони можуть бути здивовані тим, що ви ставите питання, яке вони вважають особистим.
- Також не так часто люди дякують та вибачаються – це не означає грубості, вони просто звикли більш прямолінійно говорити про проблеми.
- Вони можуть відчувати нязковість під час зустрічі з незнайомцями на вулиці, які посміхаються або дивляться їм у вічі, оскільки це також не прийнято в Україні для тих, з ким ви ще не знайомі.
- Політичні питання та керівництво країни обговорювати не варто – до війни в Україні був дуже чіткий поділ, хто за кого голосував на президентських виборах. Війна згладила частину цих протиріч за рахунок спільної мети та бажання перемоги, але ця тема досі болісна для більшості українців.

Їжа:

- Багато страв готуються з картоплі та капусти. Найвідоміша овочева страва – борщ. Цибуля та часник широко використовуються в українській кухні. Вареники також є національною українською стравою. Дуже популярне приготування страв із круп, їх найчастіше готують як окрему страву (гарнір під назвою «каша»). Найбільш популярні гречана та пшенична каші.
- М'ясні страви вважаються святковими. Поряд із куркою, яловичиною та бараниною в українській кухні широко використовується свинина. Частина твердого свинячого жиру з м'ясом або без (сало) є дуже популярною серед українців. Сало з хлібом може бути самостійною стравою – холодного соління чи копчення.

ЛГБТ:

- Майже половина громадян України не схвалює представників ЛГБТ-спільноти та чайлдфрі. Про це свідчать результати опитування, проведеного соціологічною групою «Рейтинг» у 2021 році (від 47% до 42% українців проти ЛГБТ-спільноти). При цьому близько половини городян ставляться до таких людей нейтрально, і лише 7-8% – позитивно. Слід роз'яснювати людям антидискримінаційні закони Великої Британії.

Жалоба та траурні традиції:

- Сім'ї дотримуються жалоби протягом 40 днів і влаштовують поминальні трапези на третій, дев'ятий і сороковий дні після смерті. Цими днями у церкві замовляються спеціальні служби (поминання). Також влаштовують поминки у півріччя та у річницю смерті.